

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА**

Кафедра педагогіки

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ:
інструктивно-методичні рекомендації з організації самостійної роботи
здобувачів спеціальності 091 Біологія

ОНУ
2022

Педагогіка вищої школи: інструктивно-методичні рекомендації з організації самостійної роботи здобувачів спеціальності 091 Біологія /укл. О.С. Цокур. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2022. 37 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету романо-германської філології ОНУ імені І.І. Мечникова, протокол №1 від 11 вересня 2022 року

Інструктивно-методичні рекомендації орієнтують здобувачів спеціальності 091 Біологія на якісне освоєння змісту навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» з метою опанування основ педагогічного професіоналізму особистості та діяльності викладача закладу вищої освіти як проектувальника, організатора та менеджера освітнього процесу. Оволодіння професійною роллю викладача закладу вищої освіти передбачає систематично організовану самостійну роботу здобувачів, спрямовану на виховання ціннісного ставлення до педагогічної професії шляхом формування системи науково-педагогічних знань, дидактичних вмінь та навичок, а також дослідження історичних етапів розвитку, концептуальних засад та актуальних проблем вищої освіти в Україні та світі, усвідомлення здобутків інноваційно-педагогічного досвіду закладів вищої освіти, застосування його елементів у власній педагогічній діяльності.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Спрямованість самостійної роботи здобувачів під час відвідування лекцій	5
2. Особливості організації самостійної роботи здобувачів під час участі у семінарських заняттях	21
3. Контрольні заходи під час вивчення курсу «Педагогіка вищої школи»	28
4. Навчально-методичне забезпечення дисципліни «Педагогіка вищої школи»	29
5. Рекомендована література	32
6. Методика виконання самостійно-дослідницького завдання (педагогічного проєкту)	34

ВСТУП

Розвиток України як самостійної держави, її національне відродження та перехід до ринкових відносин кардинально впливають на роль фахівців з вищою освітою. Особливе місце серед них посідають майбутні викладачі-біологи закладів вищої освіти як високо компетентні і всебічно освічені фахівці сфери вищої освіти, рівень фахової й психолого-педагогічної підготовки яких повинен забезпечити актуальні потреби українського суспільства в умовах реалізації Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки.

З огляду на це, процес підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 091 Біологія як конкурентноспроможних, професійно мобільних та висококомпетентних фахівців, здатних до успішного працевлаштування, закономірно передбачає формування їхньої особистості як майбутніх викладачів закладів вищої освіти, які працюватимуть в умовах розвитку світового науково-освітнього простору під дією чинників інтерналізації, глобалізації й євроінтеграції. Саме цьому сприяє опанування здобувачами навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи», яка закладає теоретичну й професійноорієнтаційну основу для практичного здійснення посадових функцій викладача сучасного закладу вищої освіти.

Педагогіка вищої школи є складовою частиною інтегральної навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи», вивчення якої надає можливість формування основ педагогічного професіоналізму особистості та діяльності здобувачів як проектувальників, організаторів та менеджерів освітнього процесу у закладах вищої освіти. Через це, провідними завданнями визначено наступні, а саме:

- спрямування пізнавального інтересу здобувачів на дослідження історичних етапів розвитку, концептуальних засад та актуальних проблем вищої освіти в Україні та світі;
- формування системи науково-педагогічних знань, дидактичних вмінь та навичок, необхідних для проектування та здійснення викладацької, дослідницької й моніторингової діяльності у закладах вищої освіти;
- виховання ціннісного ставлення до професії викладача закладу вищої освіти, виконання функцій організаційно-виховної діяльності куратора (тьютора) студентської академічної групи;
- розвиток творчого потенціалу здобувачів як організаторів й менеджерів освітнього процесу у закладах вищої освіти, суб'єктів інноваційно-педагогічної діяльності завдяки усвідомленню здобутків інноваційно-педагогічного досвіду закладів вищої освіти, застосування його елементів у власній педагогічній діяльності.

1. СПРЯМОВАНІСТЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ ЛЕКЦІЙ

Педагогіка вищої школи – це галузь педагогічної науки, яка вивчає закономірності навчання, розвитку і виховання студентів, а також специфіку організації їхньої самостійної, науково-дослідницької та культурно-дозвілєвої діяльності як майбутніх фахівців.

Об'єктом дослідження педагогіки вищої школи є система і процеси розвитку вищої освіти в Україні та світі.

Педагогіка вищої школи виконує такі функції:

- аналітичну (теоретичне вивчення, опис, аналіз педагогічних явищ і процесів, які відбуваються у закладах вищої освіти, їх причинно-наслідкові зв'язки; аналіз, узагальнення, інтерпретація і оцінка інноваційно-педагогічного досвіду);
- прогностичну (забезпечення наукового обґрунтування цілей, обґрунтування перспектив модернізації вищої освіти, інноваційних змін освітнього процесу у закладах вищої освіти);
- проективно-конструктивну (розробка нових освітніх та виховних технологій, втілення результатів новітніх педагогічних досліджень).

Лекції з курсу «Педагогіка вищої школи» спрямовані на виклад науково обґрунтованої системи знань, які розкривають особливості організації педагогічних процесів в системі вищої освіти України та зарубіжних країн в контексті культурно-історичних чинників та соціально-економічних умов її розвитку. У результаті відвідування лекцій здобувач повинен знати:

- історичні етапи та особливості сучасного стану розвитку вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах;
- особливості створення загальноєвропейського й світового освітньо-наукового простору, стратегічні завдання та пріоритетні напрями реформування й модернізації національних систем вищої освіти;
- суть провідних положень сучасної державної політики України в сфері вищої освіти, особливості її структури, принципи функціонування;
- концептуальний апарат науково-педагогічного дослідження в сфері вищої освіти, характеристику його основних принципів і методів, суть етапів педагогічного експерименту, вимог до його проведення;
- актуальні проблеми та сучасні завдання навчання, розвитку та виховання студентів як провідних суб'єктів освітнього середовища;
- провідні категорії сучасної дидактики вищої школи, її основні закономірності;
- специфічні особливості викладання, функціональну структуру викладацької діяльності, професійні вимоги до особистості й діяльності викладача сучасного закладу вищої освіти;

- характеристику й способи реалізації дидактичних принципів, методів, засобів і форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, форми контролю та способи оцінювання академічних досягнень студентів;

- сутність провідних освітніх парадигм (підходів), специфічних особливостей сучасних технологій навчання здобувачів вищої освіти, способів їх впровадження;

- особливості впровадження інклюзивної освіти у закладах вищої освіти;

- провідні поняття та закономірності процесу виховання студентської молоді, особливості організації виховної, культурно-дозвілдової та позааудиторної самостійно-дослідницької, науково-дослідної діяльності студентів;

- характеристику й способи реалізації принципів, методів, засобів і форм організації виховного процесу у закладах вищої освіти, зміст провідних напрямів виховання студентів;

- суть, вимоги та способи організації навчально-пізнавальної, навчально-професійної та науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти;

- вимоги до професіоналізму особистості та діяльності викладача закладу вищої освіти як куратора (тьютора) студентської академічної групи;

- способи вияву й застосування освітніх інновацій у професійній діяльності викладача, менеджера закладу вищої освіти.

Лекція (від лат. *lection* – читання) – провідна форма організації процесу навчання у закладі вищої освіти, яка передбачає систематичний і послідовний виклад навчального матеріалу з певної теми, структурованої згідно відповідних питань. Мета лекції – допомогти здобувачам оволодіти матеріалом навчальної дисципліни та методами самостійної роботи з підручниками, посібниками, першоджерелами.

Дидактичні цілі лекції:

- відкриття й донесення до здобувачів нових знань, систематизація й узагальнення накопичених, формування на їхній основі ідейних поглядів, переконань, світогляду, розвиток пізнавальних і професійних зацікавлень;

- об'єктивне висвітлення суперечливих педагогічних концепцій;

- діалогічне й творче спілкування викладача-лектора з аудиторією, співтворчість, емоційна взаємодія.

Здобувачі мають враховувати, що структура лекції залежить від змісту і характеру матеріалу, що викладається, але існує загальний підхід до викладення лекційного матеріалу:

I - повідомлення плану лекції і чітке його дотримання. До плану включаються основні питання лекції;

II - звернення до попередньо вивченого матеріалу, визначення його взаємозв'язку з новим матеріалом, визначення місця та ролі даного курсу в системі інших наук;

III - застосовування індуктивного методу при розкритті матеріалу теми: прикладів, фактів, що підводять до наукових висновків; а також методу дедукції: роз'яснення загальних положень з подальшим розкриттям можливостей їх застосування на практиці;

IV- по кожному з аналізованих положень необхідно робити висновки, виділяючи їх повторенням та інтонацією;

V - наприкінці лекції необхідно підвести загальний підсумок.

Означений алгоритм має бути зафіксованим здобувачами під час ведення конспекту кожної лекції, в якому слід виділити головне і чітко структурувати текст, застосовуючи ілюстративний матеріал (схеми, таблиці).

Основні види лекцій:

- Інформаційна (використовується пояснювально-ілюстративний метод викладу).

- Проблемна лекція передбачає викладення матеріалу через проблемність питань, завдань або ситуацій. При цьому процес пізнання відбувається у науковому пошуку, діалозі й співробітництві студентів з викладачем в процесі аналізу і порівняння точок зору тощо.

- Лекція-візуалізація передбачає візуальну подачу матеріалу засобами ТЗН або аудіо-, відеотехніки з розвитком або коротким коментуванням демонстрованих візуальних матеріалів.

- Бінарна лекція (лекція-діалог) передбачає викладення матеріалу у формі діалогу двох викладачів, наприклад, вченого і практика, представників двох наукових напрямків тощо.

- Лекція-конференція проводиться як науково-практичне заняття із заслуховуванням доповідей і виступів здобувачів за заздалегідь визначеною проблематикою в рамках навчальної програми. Наприкінці викладач підводить підсумки, доповнює й уточнює інформацію, формулює основні висновки.

- Лекція-консультація передбачає викладення матеріалу за типом «питання-відповіді» або «питання-відповіді – дискусія».

Зміст самостійної роботи здобувачів під час опрацювання лекційного матеріалу

№ з/п	Назва теми	Види завдань	Кількість годин	
			Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ				

1	Тема 1. Історичні передумови виникнення системи вищої освіти як об'єкту педагогіки вищої школи	Дослідити сучасний стан розвитку системи вищої освіти в окремій зарубіжній країні (за власним вибором), оформити результати дослідницького пошуку (СДЗ) у вигляді педагогічного проекту (1,0 д.а.) з мультимедійною презентацією (8-10 слайдів), використовуючи наукові джерела останніх 10 років (до 10 найменувань), необхідні для формулювання обґрунтованих висновків. Оформити список джерел відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». Опрацювати основні питання семінарського заняття №1.	4	4
2	Тема 2. Предмет, завдання, категорії педагогіки вищої школи	Скласти словник провідних категорій і понять педагогіки ВШ у вигляді таблиці з виокремленням їх визначень, враховуючи новий глосарій (8-10 термінів), який міститься в текстах Законів України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про освіту» (2017 р). Виписати й усвідомити провідні положення Законів України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про освіту» (2017 р.); Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки щодо шляхів модернізації закладів вищої освіти в Україні.	4	4
3	Тема 3. Основи методології педагогіки вищої школи	Дослідити історію та сучасний стан розвитку одного із найбільш престижних закладів вищої освіти України, (за власним вибором), оформити результати дослідницького пошуку у вигляді мультимедійної презентації (8-10 слайдів). Виявити актуальну проблему підготовки студентів-біологів у ЗВО, обґрунтувати способи її конструктивного вирішення, ознайомившись з ідеями та дослідницькою позицією одного із визнаних вчених (на основі опрацювання 2-3-х наукових праць). Оформити результати дослідницького пошуку у формі міні-доповіді (3-5 стор.). Ознайомитися з Кодексом академічної доброчесності, прокоментувати власний спосіб дотримання його положень. Опрацювати основні питання семінарського заняття №2.	6	6
Змістовий модуль 2. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ				
4	Тема 4. Особливості організації освітнього процесу у вищій школі на засадах сучасних дидактичних підходів	Скласти словник провідних понять дидактики ВШ, вивчити їх визначення. Структурувати специфіку 1-го дидактичного підходу у вигляді таблиці з означенням його специфіки, переваг та обмежень. Підготувати повідомлення щодо однієї з актуальних проблем сучасної дидактики вищої школи, опрацювавши 2 статті сучасних науковців, оформити його у вигляді тез (2-3 стор.).	2	4

5	Тема 5. Принципи, методи і форми організації освітнього процесу у вищій школі	Підготувати узагальнюючу таблицю з переліком провідних методів або принципів організації освітнього процесу у вищій школі, навести визначення їх суті і способів реалізації. Розробити опорний конспект лекції з однієї з тем курсу ПВШ, дотримуючись встановлених вимог. Розробити індивідуальний освітній маршрут студента спеціальності 091 Біологія з врахуванням його потреб і можливостей (на прикладі власної особистості). Опрацювати основні питання семінарського заняття №3.	4	6
6.	Тема 6. Сучасні освітні технології та способи їх впровадження у вищій школі	Розробити план-сценарій проведення семінарського заняття з однієї з тем курсу ПВШ на засадах певного дидактичного підходу (інтерактивного, ігрового, контекстного, студентоцентрованого, андрагогічного) або сучасної освітньої технології, використовуючи відповідні засоби, методи і прийоми.	4	4
Змістовий модуль 3. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ				
7.	Тема 7. Сутність, методи і форми виховання здобувачів вищої освіти	Ознайомитися з 2 працями науковців, присвячених висвітленню специфіки технологій виховання здобувачів вищої освіти, оформити результати дослідницького пошуку у вигляді міні-доповіді (3-5 стор) до семінарського заняття №4. Представити сутність певної технології виховання здобувачів вищої освіти у вигляді таблиці або схеми, означивши її концептуальну ідею, переваги, принципи і методи, засоби діагностики прикінцевих результатів, їх значущість, презентувати її на семінарському занятті №4.	4	6
8.	Тема 8. Ку-ратор як тьютор-дослідник та організатор виховного колективу студентської академічної групи	Розробити авторський сценарій проведення виховного заходу зі студентами з актуальної проблеми їхньої життєдіяльності із використанням інтерактивних засобів та інформаційно-комунікативних технологій, оформити його згідно чинних вимог. Оформити власний професійний портфоліо як куратора. Опрацювати основні питання семінарського заняття №4.	4	4
Змістовий модуль 4. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І МОНІТОРИНГ У ВИЩІЙ ШКОЛІ				
9.	Тема 9. Пед агогічний менеджмент вищої школи: сутність, принципи, методи	Скласти словник провідних понять з педагогічного менеджменту, усвідомити їх визначення. Виписати й усвідомити провідні положення Законів України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про освіту» (2017 р.); Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки щодо управлінського механізму та шляхів модернізації закладів вищої освіти в Україні.	4	4

		Навести у таблиці характеристики провідних принципів та методів педагогічного менеджменту.		
10.	Тема 10. Сучасний викладач як менеджер освітнього процесу у закладі вищої освіти	Структурувати посадові функції викладача закладу вищої освіти, означивши його права та обов'язки, ознайомившись із Статутом та Положеннями ОНУ щодо організації освітнього процесу, академічної доброчесності. Вивчити досвід інноваційної діяльності відомого викладача-новатора, узагальнити його у вигляді мультимедійної презентації, визначивши можливості його використання у власній педагогічній діяльності як викладача ЗВО. Опрацювати основні питання семінарського заняття №5.	4	6

2. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ПІД ЧАС УЧАСТІ У СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЯХ

Семінарське заняття (від лат. – розсадник, пов'язано з функціями «розсадження» знань) – вид навчального заняття практичного характеру, що спрямоване на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу.

Семінарські заняття орієнтовані на активізацію пізнавальної діяльності студентів, формування самостійності суджень, уміння відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів. Вони сприяють оволодінню фундаментальними знаннями, розвивають логічне і критичне мислення, формують переконання, допомагають оволодівати культурою ведення наукової дискусії, активно впливають на соціальне й професійне становлення особистості.

Головна мета семінарських занять - забезпечити студентам можливість оволодіти навичками й уміннями використання теоретичних знань відповідно до особливостей досліджуваної галузі (Педагогіка вищої школи).

Здобувачі мають усвідомити основні дидактичні цілі семінарських занять, якими є:

- перевірка, поглиблення, систематизація та закріплення знань, перетворення їх на переконання;
- прищеплення умінь і навичок самостійної роботи з інформаційними джерелами;

- оволодіння професійною лексикою педагогічної науки, розвиток культури професійно-педагогічного мовлення, навичок оперування педагогічними термінами, поняттями, визначеннями;

- формування вміння аргументовано відстоювати свою точку зору, відповідати на питання і ставити їх, слухати інших.

При організації семінарського заняття викладач, дотримуючись встановлених етапів його проведення, повинен:

- визначити коло проблем і питань, що підлягають обговоренню;
- підібрати основну та додаткову літературу за темою семінару ;
- розподілити форми участі та функції студентів у колективній роботі;
- підготувати студентів до обраної рольової участі;
- керувати роботою семінару;
- підвести загальні підсумки дискусії.

Структура семінарського заняття може бути різною, залежно від складності обговорюваних питань, дидактичних завдань, ступеня підготовленості студентів до самостійної роботи. Традиційно семінарські заняття мають наступну структуру:

- вступне слово викладача, формулювання завдань, постановка проблеми, знайомство з планом проведення семінару;
- виступи учасників семінару за визначеною тематикою;
- обговорення проблемних (дискусійних) питань;
- підведення підсумків (аналіз виступів студентів, оцінювання роботи учасників семінару).

Здобувачі мають усвідомити основні вимоги до проведення семінарських занять:

- при постановці проблемних завдань - забезпечення орієнтації на майбутню професійну діяльність, використання практичних фахових матеріалів;
- при плануванні - виділення головних питань, пов'язаних з профільюючими дисциплінами та актуальні й сучасні інформаційні джерела;
- при проведенні семінару – забезпечення відповідності виступів темі семінару, логічного викладення думок, жвавого стилю обговорення визначеної проблематики, організація і підтримка дискусій, конструктивний аналіз всіх відповідей і виступів, заповненість навчального часу обговоренням проблем, активна керівна позиція викладача;
- при реалізації відносин «викладач – студенти» – забезпечення толерантних партнерських стосунків;
- при управлінні групою - налагодження швидкого контакту зі студентами, невимушеної атмосфери в групі, розумної і справедливої взаємодії зі студентами;
- зауваження викладача мають бути кваліфіковані та узагальнюючі.

Основні види семінарських занять:

- семінар запитань і відповідей, що передбачає усні запитання і відповіді студентів з подальшим їх обговоренням;
- семінар - розгорнута бесіда: передбачає попередню підготовку студентів з визначених завдань;
- семінар - колективне читання: студенти зачитують тексти, коментуючи їх зміст з позицій розвитку сучасної науки;
- семінар-дискусія: студенти, маючи програму, завчасно готуються до дискусії та розгортають її безпосередньо на занятті;
- семінар, що передбачає обговорення й оцінювання письмових рефератів студентів;
- семінар-конференція: студенти завчасно готують доповіді, виступають з ними, відповідають на запитання колег;
- семінар - розв'язання проблемних завдань: проводять на основі створення проблемних ситуацій, виокремлення проблемних завдань і праці над їх розв'язанням;
- семінар - прес-конференція: кілька студентів готують повідомлення з вузлових питань, а всі учасники долучаються до їх обговорення;
- семінар – «мозковий штурм»: студенти завчасно ознайомлюються з важливими проблемними завданнями, які потребують розв'язання; під час семінару вносять конкретні пропозиції щодо розв'язання проблеми. Усі пропозиції записують, систематизують і визначають найдоцільніші.

Здобувачам пропонується прийняти участь у наступних семінарських заняттях.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №1

ТЕМА: Дослідження особливостей розвитку сучасних систем вищої освіти зарубіжних країн

Мета: забезпечити розуміння здобувачами причин виникнення закладів вищої освіти в Європі, специфіки моделей та історичних етапів розвитку університетської освіти в зарубіжних країнах.

Основні поняття: вища освіта, університет, університетська освіта, моделі університетської освіти, Болонський процес, європейський освітній і дослідницький простір.

Питання для обговорення

1. Місія університетської освіти: історія і сучасність.
2. Світові моделі університетської освіти (модель Болоньї, Паризька модель, Оксфордська модель, модель університету як державно-відомчої установи).
3. Мета і завдання вищої освіти в умовах інтеграції європейського освітнього і дослідницького простору.
4. Структура і нормативне забезпечення вищої освіти в найбільш розвинених зарубіжних країнах.

5. Основні принципи функціонування систем вищої освіти в зарубіжних країнах.

6. Напрями подальшої модернізації вищої освіти в зарубіжних країнах (на прикладі спеціальності).

Дискусійні питання:

1) Яким чином підсилюється зв'язок вищої освіти, культури і економіки в зарубіжних країнах?

2) Чи досягнуто провідних цілей Болонського процесу в зарубіжних країнах?

3) Яке Ваше ставлення до освітніх змін, окреслених Болонськими угодами?

4) Яке місце і роль вищої освіти в умовах цивілізаційних змін?

5) Які глобалізаційні виклики є суттєвими для подальшого розвитку вищої освіти?

6) Чому неперервність вищої освіти визначається світовою тенденцією і сучасною парадигмою?

Індивідуальна самотійна робота :

1. Ознайомтеся із історією та сучасним станом розвитку вищої освіти в одній зарубіжній країні (за власним вибором), підібравши і опрацювавши не менш 3-х науково-педагогічних джерел.

2. Підготуйте письмово текст міні-лекції та мультимедійну презентацію щодо специфіки розвитку вищої освіти в обраній зарубіжній країні, зробивши власні коментарі та узагальнення.

3. Прийміть участь в інтелектуальному турнірі з проблеми: «Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в зарубіжних країнах»

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Ковальчук Л.О., Ковальчук О.Б. Система освіти зарубіжних країн: навч. посіб. Львів, 2003.

2. Кошманова Т.С. Розвиток педагогічної освіти у США (1960-1998 рр.). Львів, 2000.

3. Енциклопедія освіти / гол. ред. В.Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008.

4. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи. Київ, 2005.

5. Огнев'юк В. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. Київ, 2003.

6. Павловський К. Трансформації вищої освіти у ХХІ столітті: польський погляд. Київ., 2005.

7. Туркот Т. Педагогіка вищої школи. Київ, 2011.

8. Інформаційний сайт Міжнародного бюро освіти ЮНЕСКО: <http://www.ibe.unesco.org/>

9. Інформаційний сайт Європейського центру вищої освіти CEPES: <http://www.cepes.ro>.
10. Інформаційний сайт Асоціації європейських університетів: <http://www.eua.be>.
11. Інформаційний сайт UNESCO Institute for Statistics: <http://uis.unesco.org/>
12. Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова: <http://lib.onu.edu.ua/ru/elektronnaya-biblioteka/>
13. Науковий журнал «Порівняльна професійна педагогіка»: <https://sites.google.com/view/comp-edu-dep/%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F>

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №2

Тема: Історичні передумови виникнення та сучасний стан розвитку системи вищої освіти в Україні

Мета: забезпечити розуміння здобувачами сутності і специфіки вищої освіти, особливостей її виникнення, історичних етапів та перспектив розвитку в Україні в умовах євроінтеграції.

Основні поняття: вища освіта, система і структура вищої освіти, нормативно-правове забезпечення вищої освіти в Україні, модернізація, реформування, Болонський процес, європейський освітній простір.

Питання для обговорення

1. Зародження вищої освіти в Україні у XVI – XVIII ст.
2. Зміст навчання та особливості організації освітнього процесу в Острозькій та Києво-Могилянській академіях.
3. Характеристика діяльності класичних університетів в Україні у XIX – на поч. XX ст. (Університету Святого Володимира, Харківського університету, Новоросійського (Імператорського) університету).
4. Вітчизняні моделі університетської освіти (класична, раціоналістична, феноменологічна, розвивальна).
5. Сучасний стан розвитку системи вищої освіти в Україні, її мета і завдання.
6. Пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку вищої освіти в Україні.
7. Нормативно-правове забезпечення вищої освіти в Україні.
8. Реформування й модернізація вищої освіти України в контексті інтеграції до європейського освітнього й дослідницького простору.
9. Сутність ступеневої освіти в Україні, рівні вищої освіти, їх характеристика.

Дискусійні питання:

1. Що є стратегічним напрямом політики України в галузі вищої освіти на сучасному етапі?
2. Які сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні?
3. Запропонуйте вирішення головних протиріч, які характеризують ідеальну систему вищої освіти:
 - вища освіта мусить бути дорогою, щоб бути якісною, і водночас дешевою, щоб бути доступною;
 - вища освіта мусить бути вузькоспеціальною, оскільки неможливо знати все, і водночас достатньо широкою, щоб випускник міг орієнтуватись у міжпредметних знаннях і швидко перевчитись у разі потреби;
 - вища освіта мусить бути добровільною, щоб бути максимально ефективною, і водночас обов'язковою, оскільки некомпетентність фахівців є соціально небезпечною.

Індивідуальна самостійна робота :

1. Випишіть визначення провідних понять теми та усвідомте основні положення наступних документів щодо розвитку системи вищої освіти в Україні:

1. Закони України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014) – тези основних положень щодо демократизації вищої освіти.
2. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки – тези основних положень щодо перспектив розвитку та шляхів модернізації закладів вищої освіти.

2. Підготуйте міні-лекцію з мультимедійною презентацією до одного з питань сем. заняття.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Артемчук Г.Л. Вища школа України: реальність і тенденції розвитку : монографія. К.: Ленвіт. 2004. 176 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник. 2-ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2011. 384 с.
3. Король А. Вища освіта України: етапи розвитку. *Науковий Вісник МНУ імені В.О. Сухомлинського*. Педагогічні науки. 2016. №1 (52). С. 45-56.
4. Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: Монографія. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005.
5. Сафонова Н. М. Місія вищої школи України у сучасному контексті. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2017. №1. С. 100-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSUNU_2017_1_17.
6. Туркот Т. Педагогіка вищої школи. Київ, 2011.
7. Хлопова О.В. Три епохи в історії вищої освіти України (XIX–20-ті роки XX століття). *Вчені записки ХГУ «НВА»*. URL: <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/323/1/%D0%A5%D0%BB%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9E.%D0%92..pdf>.
8. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посіб./за заг. ред. В. І. Лозової. Харків: Апостроф, 2011. 408 с.

9. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua/.
10. Освітня політика. Портал громадських експертів: <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika>.
11. Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном: <http://www.osvita.org.ua>
12. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua>.
13. Офіційний сайт ОНУ імені І.І. Мечникова: <http://onu.edu.ua>.
14. Педагогічні журнали, газети: <http://dir.meta.ua/.../education-news/>.
15. Реформи освіти та науки: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti>.
16. Сайти для педагогів: новини, публікації, електронні бібліотеки, форуми. URL: <http://krok.org.ua/rod-ukr.php>.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №3

Тема: Особливості організації освітнього процесу у закладі вищої освіти на засадах технологічного підходу

Мета: забезпечити розуміння здобувачами сутності, специфіки й способів впровадження традиційних та інноваційних технологій навчання.

Основні поняття: *технологічний підхід, технології проблемного навчання, технології дослідницького (евристичного) навчання, інноваційні технології.*

Питання для обговорення:

1. Технологічний підхід в сфері вищої освіти: зміст, особливості, сучасне значення.
2. Розвиток технологій навчання у світовому освітньому просторі у XX – на початку XXI сторіччя.
3. Сутність та принципові відмінності традиційного та інноваційного підходів до організації навчання у закладах вищої освіти.
4. Особливості технологій контекстного (активного) навчання: провідна ідея, принципи, способи реалізації.
5. Специфіка технологій проблемного навчання: провідна ідея, принципи, форми і способи реалізації.
6. Сутність і специфіка технологій дослідницького та інноваційно-дослідницького навчання у вищій школі
7. Особливості впровадження технологій дистанційного (змішаного) навчання у вищій школі.

Дискусійні питання:

1. Які позитивні зміни відбуваються у вищій освіті в умовах інформатизації суспільства?
2. Чи є технологізація вищої освіти показником її якості?
3. Які освітні технології є найбільш пріоритетними і чому?

4. Якими є характерні ознаки технологічних процесів в вищій освіті і як вони пов'язані із технологіями навчання?

5. Що розуміють під інновацією в вищій освіті? Які інновації за Вашими спостереженнями відбуваються у ЗВО, в якому Ви навчаєтесь?

6. Елементи яких дидактичних систем збереглися в сучасній вітчизняній вищій школі?

Індивідуальна самостійна робота :

1. Розробіть мультимедійну презентацію щодо певної інноваційної технології навчання у ЗВО, прокоментуйте її специфічні дидактичні особливості, обґрунтуйте її переваги та обмеження.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ : «Академвидав», 2012. 352с.

2. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. / відп. ред. Бахтіярова Х.Ш. К. : НТУ, 2017. 172 с.

3. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укл. Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа», 2009. 176 с.

4. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник /упор. Л.М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.

5. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: силабус і методичний матеріал: навч.-метод. посіб. Харків : ХОГОКЗ, 2020. 84 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/348551308_Pedagogika_visoi_skoli_silabus_i_metodicnij_material.

6. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Кондор, 2011. С. 182-257.

7. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посіб./за заг. ред. В. І. Лозової. Харків: Апостроф, 2011. 408 с.

8. Педагогічні журнали, газети: <http://dir.meta.ua/.../education-news/>.

9. Сайти для педагогів: новини, публікації, електронні бібліотеки, форуми. URL: <http://krok.org.ua/rod-ukr.php>.

ТЕМА: Інтерактивні методи і форми організації освітнього процесу у вищій школі

Мета: усвідомити специфіку інтерактивних методів і форм організації процесу навчання у вищій школі; опанувати алгоритми застосування кейс-методу, методу проєктів, методу навчальних ігор.

Основні поняття: вид навчання, інтерактивне навчання, інтерактивні методи, інтерактивні форми навчання.

Питання для обговорення:

1. Характеристика сучасних видів навчання у вищій школі.
2. Дидактичні засади та специфічні особливості організації інтерактивного навчання: концептуальна ідея, завдання, принципи, форми, методи, засоби, результати, пріоритети, переваги (для здобувачів, викладачів, ЗВО).
3. Сутність і дидактичні можливості кейс-методу та способи (алгоритм) його практичного застосування (завдання, підготовка, впровадження).
4. Специфіка і дидактичні можливості методу проєктів (завдання, обов'язки викладача та студентів).
5. Ігрові методи навчання у ЗВО: характеристика, особливості впровадження та доцільність використання.
6. Порівняльна характеристика традиційного та інтерактивного видів навчання (табл.1).

Дискусійні питання:

1. Що може стати причиною неефективного застосування засобів інтерактивного навчання?
2. Які провідні критерії та показники готовності викладача ЗВО до впровадження засобів інтерактивного навчання?
3. Чи здатні Ви до ефективного впровадження засобів інтерактивного навчання?
4. Чи імponує Вам інтерактивне навчання, чим саме?
5. Які можливості в руслі формування фахової компетентності має кейс-технологія?

Індивідуальна самотійна робота :

Завдання 1. Заповніть таблицю «Порівняльна характеристика традиційного та інтерактивного навчання».

Вид навчання	Традиційне навчання	Інтерактивне навчання
Витоки, засновники		
Сучасні фундатори		
Визначення		
Концептуальна ідея		
Пріоритети		
Психологічні засади		
Характер педагогічної взаємодії		
Позиція основних учасників: - викладач - здобувач		
Мета і завдання		
Принципи		
Методи		
Форми		
Засоби		
Очікувані результати		
Переваги: - для здобувачів; - для викладачів; - для ЗВО		

Завдання 2. Наведіть приклад та опишіть фрагмент впровадження будь-якого методу інтерактивного навчання в контексті проведення семінарського заняття з обраної теми курсу «Педагогіка вищої школи», прокоментуйте /продемонструйте спосіб його реалізації.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Інтерактивний освітній простір ЗВО : матеріали всеукр. науково-практичного вебінару (м. Вінниця, 4 березня 2019 р.) / відп. ред. Л.Б. Ліщинська. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2019. 93 с.

2. Інтерактивні методи навчання : навч. посібник /П. Шевчук, П.Фенрих. Щецін: WSAP, 2005. С. 7–23.
3. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : монографія / Д. П. Антюшко, В. С. Володавчик, Л. І. Сєногонова та інші. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 189 с.
4. Придатко О.В., Ренкас А.Г. Дослідження ефективності та аспекти впровадження інтерактивних засобів навчання в організацію навчального процесу ЛДУБЖД. Зб. наук. праць Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Львів, 2010.
5. Технології навчання дорослих / упор. О. Главник, Г. Бєвз. К. : Главник, 2006. С. 4 – 7, 106 – 111.
6. Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова: <http://lib.onu.edu.ua/ru/elektronnaya-biblioteka/>.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №5

ТЕМА: Організаційно-виховна діяльність куратора студентської академічної групи

Мета: сформувати ціннісне ставлення до виховної діяльності куратора, готовність до розробки сценаріїв та проведення виховних заходів зі студентами.

Основні поняття: *виховання, функції та завдання виховання, структура процесу виховання, закономірності та принципи виховання, зміст виховання, напрями та форми виховання, методи виховання, самовиховання, перевиховання.*

Питання для обговорення:

1. Наведіть приклади тлумачення категорії «виховання». Оберіть найбільш вдале визначення для пояснення сутності виховання здобувачів у ЗВО.
2. Розкрийте основні функції та завдання виховання студентів.
3. Доведіть особливості виховної роботи зі студентами-першокурсниками, студентами старших курсів, магістрантами.
4. Розкрийте методiku організації виховання студента як конкурентоспроможної та творчої особистості.
5. Які методи виховання актуальні для організації виховної роботи у ЗВО. Поясніть чому.
6. Обґрунтуйте необхідність призначення куратора академічної групи. Охарактеризуйте основні функції куратора академічної групи.

Дискусійні питання:

7. Чи можливий процес перевиховання у студентському віці? Якщо так, коли виникає така необхідність, яким чином можна його реалізувати у процесі професійної підготовки майбутнього фахівця?

8. Які професійно-особистісні вимоги пред'являються до куратора сучасної академічної студентської групи?

9. Що, на вашу думку, свідчить про професійну непридатність викладача ЗВО на посаду куратора академічної групи? Чи кожен викладач ЗВО може і повинен буди куратором академічної групи?

Індивідуальна самотійна робота :

1. Розкрийте основні шляхи та засоби реалізації провідних напрямів виховання у ЗВО. Заповніть таблицю:

	Напрямок виховання	Основні задачі	Шляхи та засоби реалізації
	Громадянсько-патріотичне виховання		
	Полікультурне виховання		
	Морально-етичне виховання		
	Статеве /гендерне виховання		
	Естетичне виховання		
	Валеологічне (антинаркогенне) виховання		
	Правове виховання		
	<i>Інші напрями виховання</i>		

2. Визначте нові напрями виховання здобувачів ЗВО, актуальні для сучасного етапу розвитку українського суспільства.

3. Розробіть план-сценарій проведення виховного заходу зі студентами з актуальної проблеми та відповідне мультимедійне забезпечення. Обґрунтуйте необхідність проведення цього заходу, виходячи з особливостей віку, професійного саморозвитку, рівня вихованості студентів. Продемонструйте спосіб реалізації його інтерактивного фрагменту.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої: школи: навч.посб. К.: НАУ, 2015. 240 с. URL: <http://er.nau.edu.ua/>.

2. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Д., 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>.
3. Знаковська Н.М. Проблеми девіантної поведінки в сучасному українському молодіжному середовищі URL: : <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/.../545/561>
4. Тернопільська В.І. Довідник з виховної роботи зі студентами. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2014. 264с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/33687804.pdf>.
5. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ: Конкор, 2011. 628 с. URL: http://uchebnikonline.ru/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_turkot_ti/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_turkot_ti.htm.
6. Юшко О.В. Організація профілактики девіантної поведінки студентів у вищих навчальних закладах України/ URL: <http://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/1046>.

Здобувачі на основі здійснення самостійної роботи та активної участі у кожному семінарському занятті з курсу «Педагогіка вищої школи» повинні вміти:

- аналізувати державні документи про вищу освіту, дотримуватися нормативних положень і вимог закладу вищої освіти;
- критично опрацьовувати, систематизувати й узагальнювати науково-педагогічні й дидактико-методичні першоджерела;
- адекватно застосовувати засвоєні науково-педагогічні знання у власній дослідницькій діяльності, практиці навчання й виховання студентів;
- проектувати й організовувати освітній та виховний процес у закладі вищої освіти з урахуванням його особливостей, застосуванням традиційних та новітніх засобів й технологій навчання й виховання студентів;
- конструювати плани-конспекти лекційних і семінарських занять зі студентами з дотриманням чинних вимог;
- здійснювати контроль та оцінювати ефективність академічних досягнень студентів з урахуванням їхніх вікових, гендерних та індивідуальних особливостей, прогнозувати наслідки своїх дій та виховних впливів на них під час управління освітнім процесом у закладі вищої освіти;
- забезпечувати демократичний, зокрема особистісно зорієнтований стиль керівництва навчально-пізнавальною та розвивально-виховною діяльністю студентів, налагоджувати з ними позитивні контакти, діалогічні взаємини, партнерські (суб'єкт-суб'єктні) відносини в сфері вищої освіти;
- дотримуватися настанов академічної доброчесності, норм педагогічної етики та такту, уникати й попереджувати конфліктні ситуації, вчасно й конструктивно їх вирішувати.

3. КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Контрольні заходи - невід'ємний елемент традиційного навчально-виховного процесу, завдяки якому реалізується зворотній зв'язок між викладачем і студентом у навчанні та вихованні.

Контрольні заходи - це процес отримання інформації про діяльність викладачів та студентів, - її результати, встановлення ступеня досягнення цілей навчання і виховання, перевірки рівня знань, умінь і навичок, розвитку мислення, сформованості певних особистісних якостей. Контроль дозволяє коригувати хід навчально-виховного процесу, ставити конкретні завдання для наступних етапів навчання й виховання.

Найважливішими принципами контрольних заходів є:

- об'єктивність,
- систематичність,
- прозорість (гласність).

Контрольні заходи передбачають зовнішній зворотний зв'язок, який забезпечується викладачем і внутрішній зворотний зв'язок, який реалізується шляхом самоконтролю та самооцінкою студентів.

Реалізуючи свої функції (діагностичну, навчальну, виховуючу, розвиваючу), педагогічний контроль:

- дозволяє систематизувати навчальний матеріал, засвоєний студентами за певний період; дозволяє виявити успіхи і недоліки навчання, визначити якість засвоєного матеріалу, його обсяг і ступінь розуміння студентами;
- сприяє вивченню педагогом індивідуальних особливостей студентів;
- впливає на розширення, поглиблення і закріплення знань, умінь і навичок; мотивує розвиток пізнавальних інтересів;
- підвищує відповідальність студентів і викладачів за виконану роботу;
- привчає студентів до систематичної праці та акуратності у виконанні навчальних завдань;
- формує певні моральні та особистісні якості студентів, визначає систему взаємовідносин між ними, долучає їх до культури академічної доброчесності.

При контролі успішності викладач визначає види робіт та критерії оцінювання з урахуванням особливостей контингенту студентів.

Критеріями оцінювання є:

а) при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мовлення;
- впевненість, емоційність та аргументованість;
- використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо);
- аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

б) при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи;
- підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Форми контролю та методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування, термінологічний диктант, контрольні письмові роботи, оцінювання доповідей і повідомлень, оцінювання якості виконання самостійно-дослідницьких та індивідуальних практичних завдань.

Періодичний контроль: тестування (бланкове або комп'ютерне), контрольна робота, захист педагогічного проєкту, оцінювання есе, реферату, портфоліо.

Підсумковий контроль: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти під час поточного та періодичного контролю

Поточний контроль										Загал ьна оцінк а
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2			Змістовий модуль № 3		Змістовий модуль №4		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
100			100			100		100		
Періодичний контроль										
100			100			100		100		
Всього за поточним і періодичним контролем										
100			100			100		100		

Питання для поточного та періодичного контролю

1. Розкрийте предмет, об'єкт та категорії педагогіки вищої школи.
2. Поясніть місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук.
3. Розкрийте зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
4. Розкрийте методологію та логіку науково-педагогічного дослідження.
5. Опишіть предмет дидактики вищої школи, визначте її провідні категорії.
6. Схарактеризуйте специфіку, функції та особливості організації освітнього процесу у закладі вищої освіти (ЗВО).

7. Назвіть основні структурні компоненти освітнього процесу як дидактичної системи ЗВО, прокоментуйте їх.
8. Охарактеризуйте провідні закономірності та принципи організації освітнього процесу у ЗВО.
9. Розкрийте специфіку сучасних дидактичних парадигм вищої освіти (компетентнісної, когнітивної, контекстної, студентоцентрованої).
10. Схарактеризуйте особливості сучасних освітніх технологій та видів навчання у ЗВО.
11. Опишіть суть викладання та учіння як діяльності суб'єктів освітнього процесу вищої школи.
12. Розкрийте поняття змісту вищої освіти, її ступневість; розкрийте суть нормативних документів, що визначають зміст вищої освіти.
13. Охарактеризуйте провідні класифікації методів навчання у ЗВО.
14. Опишіть специфіку активних та інтерактивних методів навчання.
15. Розкрийте дидактичні функції сучасних засобів навчання у ЗВО.
16. Опишіть сутність організаційних форм навчання у вищій школі.
17. Охарактеризуйте лекцію як метод та провідну форму організації освітнього процесу у ЗВО.
18. Проаналізуйте види і структуру сучасної лекції, методику їх підготовки і вимоги щодо проведення.
19. Прокоментуйте суть і структуру різних видів семінарських/практичних занять.
20. Розкрийте алгоритм підготовки викладача та студента до семінарського заняття.
21. Охарактеризуйте сутність та педагогічні умови ефективної організації самостійної роботи студентів, особливості її контролю.
22. Опишіть роль навчальної та виробничої практики у фаховій підготовці студентів, особливості її організації у ЗВО.
23. Розкрийте сутність, функції та види контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів.
24. Опишіть технологію рейтингової системи перевірки та оцінки знань студентів.
25. Охарактеризуйте специфіку навчально-методичного забезпечення освітнього процесу у закладі вищої освіти з огляду на ліцензаційні та акредитаційні вимоги.
26. Охарактеризуйте викладача як суб'єкта, проектувальника, реалізатора та менеджера освітнього процесу.
27. Опишіть специфіку рольових функцій викладача вищої школи як андрагога.
28. Розкрийте складові андрагогічної культури викладача вищої школи.
29. Розкрийте зміст провідних ролей і функцій куратора академічної групи, способів його виховної діяльності.
30. Проаналізуйте провідні напрями і зміст виховної роботи зі студентською молоддю у ЗВО.

31. Опишіть сучасні методи і форми виховної роботи із здобувачами вищої освіти.
32. Проаналізуйте сучасний стан та недоліки у виховній роботі у ЗВО.
33. Розкрийте особливості та кризи студентського віку, їх причини та способи подолання.
34. Проаналізуйте суть провідних положень державних документів про вищу освіту.
35. Охарактеризуйте особливості історичного розвитку системи вищої освіти України.
36. Розкрийте особливості структури вищої освіти України, опишіть основні типи ЗВО.
37. Проаналізуйте особливості історичного розвитку системи вищої освіти у зарубіжних країнах.
38. Розкрийте сутність педагогічного менеджменту закладу вищої освіти (ЗВО).
39. Схарактеризуйте провідні принципи педагогічного менеджменту у ЗВО.
40. Опишіть способи реалізації методів педагогічного менеджменту на рівні факультету.
41. Розкрийте сутність педагогічного моніторингу, його мету і завдання у ЗВО.
42. Схарактеризуйте види педагогічного моніторингу, їх провідні функції.
43. Проаналізуйте способи моніторингу академічних досягнень здобувачів вищої освіти.
44. Опишіть специфіку професійної діяльності сучасного викладача вищої школи як організатора суб'єкт-суб'єктної (партнерської) взаємодії та менеджера освітнього процесу.
45. Схарактеризуйте нові функції та ролі викладача як андрагога (консультанта, коуча, фасилітатора, тьютора, модератора, наставника, ментора, едвайзера індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, супервайзера).

Підсумковий контроль у формі заліку

Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні рівня володіння студентами навчального матеріалу дисципліни за результатами виконання усіх видів навчальних завдань, що виносяться на поточний та періодичний контроль, тобто – за результатами поточної успішності.

Поточна успішність з дисципліни «Педагогіка вищої школи» оцінюється від 0 до 100 балів включно.

Студент одержує залік, якщо за результатами поточного та періодичного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного та періодичного контролю студент набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів з дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Якщо студент за результатами підсумкової атестації набрав від 0 до 34 балів, він повинен пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку, визначеного в університеті, і лише після цього перескладати підсумковий контроль на загальних підставах.

Залік на очній та заочній формах навчання оформлюється після останнього семінарського заняття у відповідному семестрі відповідно до розкладу залікової сесії, на заочній формі навчання — за розкладом навчально-екзаменаційної сесії.

Результати заліків вносяться до відомості обліку успішності та залікових книжок студентів, після чого переносяться до електронної бази даних обліку успішності студентів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

За сист. ОНУ	За ECTS	За нац. сист.	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
			Теоретична підготовка:	Практична підготовка:
90-100	A	Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити

			викладає під час усних виступів та письмових відповідей; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; рецензує відповіді інших студентів, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; виявляє повну самостійність та творчий підхід до виконання дослідницьких та практичних завдань.
85-89	B	Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає несуттєві неточності	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має досить стійкі навички виконання дослідницьких та практичних завдань
75-84	C			
70-74	D	Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, не досить чітко визначає основні поняття навчального матеріалу; утруднюється під час виділення суттєвих ознак вивченого, допускає деякі помилки в установленні причинно-наслідкових зв'язків педагогічних явищ, формулюванні висновків.	може використовувати знання лише в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання дослідницьких і практичних завдань
60-69	E			
35-59	FX	Незадовільно	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно; безсистемно виокремлює випадкові	виконує лише частину завдання за допомогою викладача, демонструє

			ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу, узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	відсутність провідних умінь та навичок:
0-34	F	Незадово-віл ьно	не володіє навчальним матеріалом	не розуміє суть завдання, потребує постійної допомоги викладача, демонструє повну відсутність умінь та навичок:

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

1. Робоча програма та силабус навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».

2. Навчально-методичні посібники та словники:

1.Цокур О.С. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посібник. Одеса: ОНЮА, 2002. Вип. 1. Основи наукового педагогічного дослідження. 84 с. Книга 15 10617. URL: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:794929/Source:default>.

2.Цокур О.С. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посібник. Одеса: ОНЮА, 2002. Вип. 2. Педагогічний менеджмент. 81 с. Книга 15 10617. URL: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:72578/Source:default>.

3.Цокур О.С. Самовиховання і саморозвиток. *Виховна робота зі студентською молоддю*: навч. посіб. /ред.Т. Ю. Осіпова Одеса: Фенікс, 2006. С. 134-150. Книга 15 11755. URL: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:781016/Source:default>.

4. Цокур О.С. Основи гендерного виховання. Хрестоматія навчальних програм з проблем гендерного розвитку. Київ: ПЦ «Фоліант» /під. ред. К.М.Левківського, 2004. С. 147-171. Книга 171 6908. URL: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/152047/default>.

5. Цокур О.С. Основи гендерного виховання. Гендерний розвиток (конспекти лекцій). Київ: ПЦ «Фоліант» /під ред. К.М.Левківського, 2005. С. 124-187.

- Книга 171 6907. URL:
<http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:151962/Source:default>.
6. Щоденник з магістерської науково-дослідної практики /Упор. О.С.Цокур. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2018. 20 с. URL: <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/pedag/navchalno-metodychna-robota>.
7. Щоденник з науково-педагогічної (асистентської) практики /Упор. О.С.Цокур. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2020. 30 с. URL: <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/pedag/navchalno-metodychna-robota>.
8. Методичні вказівки щодо виконання дипломної роботи магістра спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» /Укл. О.С. Цокур. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2019. 32 с. URL:http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/19743http://opac.lib.onu.edu.ua/pdf/metod_cokur_diplom_2018.pdf.
9. Інструктивно-методичні рекомендації з виконання та оформлення дипломної роботи магістра спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» / Укл. О. С. Цокур. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2020. 43 с. URL: <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/pedag/mahistratura>.
10. Словник-довідник з професійної педагогіки / авт.-упор. О.С.Цокур та інш., за ред. А.В. Семенової. Одеса: Пальміра, 2006. С. 3-28. URL: <https://www.pedagogic-master.com.ua/public/semenova/slovník.pdf>.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Законодавчі і нормативні документи:

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18?find>.
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Про затвердження професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти: *Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України* № 610 від 23.03. 2021 р. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykkladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf.
4. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОНУ від 16 липня 2018 р. № 776. URL:

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>).

5. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Наказ МОНУ від 11 липня 2019 р. № 977 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>.

6. Про основні компетенції для навчання протягом усього життя: Рекомендації Європейського Парламенту та Ради ЄС від 18 грудня 2006 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_975.

7. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. Київ, 2020. 71 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

Підручники та навчально-методичні посібники:

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ Київ: Кондор, 2012. 189 с.

2. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посб. Київ: НАУ, 2015. 240 с. URL: <http://er.nau.edu.ua/>

3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: метод. посіб. для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.

4. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. Д., 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>.

5. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник /упор. Л.М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.

6. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б. Педагогіка вищої школи. Харків: Вид-во НФаУ, 2011. 24 с.

7. Марушкевич А.А., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи: підручник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2015. С.136-219.

8. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: в схемах і таблицях: навч.-метод. посіб. Харків: ХОГОКЗ, 2016. 64 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/348551308_Pedagogika_vishoi_skoli_silabus_i_metodicnij_material.

9. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Харків: «Стильна типографія», 2019. 267 с.

10. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. /заг. ред. О.І.Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.

Додаткова

11. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / Укл. З.В. Рябова, І.І.Драч, Н.О. Приходькіна, Н.В. Любченко та ін. Київ, 2017. 316 с.

12. Педагогіка вищої школи: підручник для здобувачів 2-го рівня вищої освіти педуніверситетів /Укл. С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б.Голік. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.

13. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: підручник К.: Каравела, 2014. 360с. URL: <http://www.psyh.kiev.ua/>
14. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/3558.pdf>.
15. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посіб. Херсон: Олді-плюс, 2013. 466 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/3478/1.pdf>.
16. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. Київ: Академвидав, 2018. 456 с.
17. Шапран О.І., Новак О.М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я.М., 2019. 280 с.
18. Цокур О.С. Формування професіоналізму особистості майбутнього викладача вищої школи як суб'єкта інноваційної педагогічної діяльності. *Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції*: монографія / наук. ред. О.С. Цокур. Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2012. Р. 4.1. С. 121-131.
19. Цокур О.С. Підготовка нового покоління науково-педагогічних кадрів як найважливіша місія класичного університету в умовах глобалізації. *Університетська педагогічна освіта: історія, теорія і перспективи розвитку в умовах глобалізації*: кол. монографія /під. ред. О. С. Цокур. Одеса: ФОП Бондаренко О.М., 2018. Р. 2.3. С. 47-58 с.
20. Цокур О.С. Науково-педагогічна (асистентська) практика як детермінанта професійного самовизначення студентів в статусі викладачів закладу вищої освіти. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Серія: Педагогічні науки*. Ізмаїл, 2020. Вип.46. С.221-228.
21. Tsokur O., Boychev I. Multi-Cultural Pegagogical Approach to Future Teacher Trainings a Factor of Formation of their European Identity. *Journal of Danubian Studies and Research*, 2018, Vol 8, N2. S. 449-457. URL: <http://journals.univ-danubius.ro/index.php/research/article/view/5406>.
22. Tsokur O., Boychev I. Transcultural Education as the Strategy of Students' Leisure-time and Voluntary Activity Organization in the Polyethnic Danube Region. *Journal of Danubian Studies and Research*, 2019. N 1. Vol. 9. S. 151-159. URL: <http://journals.univ-danubius.ro/index.php/research/article/view/6021>.
23. Tsokur O., Boychev I. Political Tolerance and Social-Political Culture as the Factors of Formation the *Person's Professionalism and the Students'Action the Future European Teacher*. *Journal of Danubian Studies and Research*, 2020. N 1. Vol. 10. S. 308-315. URL: <http://dj.univ-danubius.ro/index.php/JDSR/issue/view/26>.
24. Tsokur O., Vizniuk I., Bilan L., Rozheliuk I., Podkovyroff N., Symonenko T. Psychosomatic Health as a Factor of Human Social Adaptation in the Postmodern Society. *Postmodern Openings*, 2021. 12(1). P. 54-73 (WOS).
25. Tsokur, O., Palshkov, K., Kochubei, O., Tiahur, V., Tiahur, L., Filimonova, T., & Kuzminskyi A. (2022). The Role of Fundamentalization of Education in Improving

the Future Specialists Professional Training with Usage of Multimedia Technologies. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, 22(9), 95-102. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.9.15/> (WOS).

Електронні інформаційні ресурси

1. Библиотека Гумер – гуманитарные науки: <http://www.gumer.info/>
2. Велика Хартія університетів: <http://www.magna-charta.org/resources/files/the-magna-charta/ukrainian>.
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: <http://www.dnpb.gov.ua/>.
4. Інформаційний сайт Еразмус+ Україна: <http://erasmusplus.org.ua/>
5. Інформаційний сайт мережі освітньої інформації ЄС EURYDICE: <http://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/>.
6. Інформаційний сайт Міжнародного бюро освіти ЮНЕСКО: <http://www.ibe.unesco.org/>
7. Інформаційний сайт Європейського центру вищої освіти CEPES: <http://www.cepes.ro>.
8. Інформаційний сайт Асоціації європейських університетів: <http://www.eua.be>.
9. Інформаційний сайт UNESCO Institute for Statistics: <http://uis.unesco.org/>
10. Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова: <http://lib.onu.edu.ua/ru/elektronnaya-biblioteka/>
11. Науковий журнал «Порівняльна професійна педагогіка»: <https://sites.google.com/view/comp-edu-dep/%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F>
12. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua/.
13. Освітня політика. Портал громадських експертів: <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika>.
14. Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном: <http://www.osvita.org.ua>
15. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua>.
16. Офіційний сайт ОНУ імені І.І. Мечникова: <http://onu.edu.ua>.
17. Педагогічні журнали, газети: <http://dir.meta.ua/.../education-news/>.
18. Реформи освіти та науки: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti>.
19. Сайти для педагогів: новини, публікації, електронні бібліотеки, форуми. URL: <http://krok.org.ua/rod-ukr.php>.

6. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОГО ЗАВДАННЯ (ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУ)

САМОСТІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКЕ ЗАВДАННЯ (СДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної самостійної роботи студента навчально-творчого

характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу «Педагогіка вищої школи» і оцінюється під час періодичного /підсумкового контролю.

Метою СДЗ є самостійне вивчення кожним студентом частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» та розвиток його навичок з науково-дослідницької роботи як майбутнього викладача закладу вищої освіти.

Завершена робота за змістом може бути теоретичною або практичною в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, одержаних в процесі лекційних та семінарських занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому. За суттю СДЗ займає проміжне місце між рефератом і курсовою роботою.

СДЗ виконується студентом самостійно з використанням науково-педагогічної літератури, наукометричних та фахових статей, монографій, дисертацій, матеріалів статистичної звітності, інформації з мережі Internet тощо. Робота має бути виконана у відповідності до її теми, мети і поставлених завдань, матеріал повинен бути укладеним у логічній послідовності у відповідності до структури ІНДЗ, відповідати основним вимогам державного стандарту щодо оформлення.

СТРУКТУРА САМОСТІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОГО ЗАВДАННЯ:

Титульна сторінка

План

- **Вступ** – тема, мета та завдання роботи, основні її положення; методи – вказуються і коротко характеризуються, практичне значення одержаних результатів (*для чого проводиться дослідження?*) (1-2 стор.).

- **Основна частина:**

-теоретичне обґрунтування – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання; подається систематизована реферативна інформація та її аналіз із використанням схем, малюнків, моделі, графіків, діаграм (структурована згідно плану) з посиланням в тексті на певні джерела, наприклад: [1, с. 25]. ***Забороняється списування готових праць з Інтернету, видавати запозичені ідеї або схеми, моделі за свої, слід уникати плагіату!!!***

Висновки (узагальнення здобутих власноруч результатів у чітких положеннях, які висвітлюють дослідницьку позицію науковців та/або студента – 1-2 стор).

Список використаних джерел (вказати тільки ті джерела, на які є посилання в тексті, наприклад: [1,с. 25]; пріоритет слід віддавати новітнім (після 2015 р.) зарубіжним та українським джерелам, які особисто опрацьовані). Оформлювати літературу слід згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та

правила складання» (http://lib.znau.edu.ua/jirbis2/images/phocagallery/2017/Pryklady_DSTU_8302_2015.pdf).

- **Додатки** (представити зразки документів, сценарій заходів).

ПОРЯДОК ПОДАННЯ ТА ЗАХИСТУ САМОСТІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОГО ЗАВДАННЯ (педагогічного проекту)

Звіт про виконання самостійно-дослідницького завдання (педагогічного проекту) подається у вигляді друкованої за допомогою комп'ютера роботи з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім заповненням із зазначенням всіх позицій змісту завдання (за об'ємом – до 16-20 стор.). Основні умови до оформлення: шрифт Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал – 1,0 (одинарний), абзацний відступ – 1,25. Поля: 2 см.

Оформлення таблиць і рисунків має відповідати вимогам державного стандарту до друкованих робіт.

Оформлений **педагогічний проєкт (СДЗ)** та мультимедійна презентація до нього подається викладачу, який веде семінарські заняття, не пізніше, ніж за 2 тижні до останнього семінару через електронну пошту (в умовах дистанційного навчання).

Оцінювання якості **педагогічного проекту (СДЗ)** здійснюється на основі попереднього ознайомлення викладача з його змістом. За вимогою викладача може бути здійснений вибірковий захист **дослідницького проєкту (СДЗ)** перед аудиторією шляхом усного звіту студентів про виконану роботу (до 5-7 хв.).

Оцінка якості педагогічного проекту (СДЗ) є обов'язковим компонентом загальної оцінки і враховується при здійсненні підсумкового контролю з навчального курсу «Педагогіка вищої школи».

Критерії оцінювання СДЗ:

1. Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження 2 бали
2. Складання плану 1 бал
3. Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного феномена 7 балів
4. Дотримання правил реферуванням наукових публікацій 2 бали
5. Реферування іншомовних джерел не менш 3 найменувань - 5 балів
6. Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження 2 бали
7. Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план) та літератури 1 бал
8. Окремо оцінюється якість мультимедійної презентації (від 10 до 0 балів)

Бали	Якість виконання СД завдання
------	------------------------------

20–15	питання розкрито правильно, логічно, послідовно, обґрунтовано, ілюстровано прикладами, фактами, цифрами, висновки чіткі та лаконічні, тісно пов'язані з основним текстом
14–10	питання розкрито правильно, логічно, але недостатньо послідовно й обґрунтовано, окремі положення розкрито неповно, висновки не достатньо чіткі та лаконічні, не завжди пов'язані з основним текстом
9 – 5	в основному правильно розкрито питання, але не завжди логічно, більшість положень розкрито неповно, висновки не послідовні, переважно формальні, не чіткі та не лаконічні, слабо пов'язані з основним текстом
4 – 1	питання розкрито лише частково, бракує обґрунтувань, порушена логіка дослідження, висновки формальні, не пов'язані з основним текстом
0	завдання не виконано

ТЕМАТИКА САМОСТІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОГО ЗАВДАННЯ

1 варіант

Підготовка дослідницького проекту з мультимедійною презентацією (Power Point, 7-10 зображень) за темою: **Система вищої освіти (назва країни*)**: історія становлення та характеристика сучасного етапу розвитку.

Інструкція: Із переліку країн світу за **власним інтересом оберіть систему вищої освіти певної країни*** (наприклад, *Китаю, Греції, Італії, Австрії і т.д.*), яку слід досліджувати за таким алгоритмом:

- Історія становлення та розвитку системи вищої освіти країни, її загальна характеристика і структура (аналіз: нормативні і законодавчі документи у сфері середньої освіти; державна концепція, мета, завдання середньої освіти);

- Типи закладів ВО (схема або таблиця), їх специфіка, соціальна місія та завдання, особливості функціонування й організації освітнього процесу (описати зміст, форми, методи, принципи навчання й виховання);

- Аналіз змісту навчальних планів із спеціальності 035 Філологія або 011 Освіта/Педагогіка (перелік предметів; місце іноземних мов (яких?) в змісті вищої освіти);

- Проблеми та реформації вищої освіти країни на сучасному етапі (аналіз Закону про освіту, вищу освіту; аналіз перспективних планів та державних програм після 2010 р.)

Перелік країн*: США, Великобританія, Швеція, Франція, Бельгія, Німеччина, Японія, Швейцарія, Норвегія, Фінляндія, Італія, Іспанія, Польща, Хорватія, Сербія, Чорногорія, Словенія, Чехія, Ізраїль, Китай, Туреччина, Марокко і т.ін. (за вибором)

2 варіант

Підготовка дослідницького проєкту з мультимедійною презентацією (Power Point, 7-10 зображень) за темою: Система _____ * **виховання студентів у закладах вищої освіти** _____ (вказіть країну)* *: **становлення та характеристика сучасного етапу розвитку.**

Інструкція: Із переліку видів виховання** оберіть за власним інтересом **один** напрям (тип) виховання (*наприклад, гендерного або полікультурного і т.д.*), який слід досліджувати за таким алгоритмом:

-Історичні тенденції розвитку системи _____ виховання у обраній країні (аналіз праць педагогів-класиків, педагогів-новаторів).

-Характеристика сутності, мети, завдань і принципів _____ виховання учнів у обраній країні (на основі аналізу Закону про освіту, державних документів, національних програм і концепцій, Статуту певного закладу ВО);

- опис змісту, основних форм і методів _____ виховання студентів у обраній країні (узагальнення через схему або таблицю);

-характеристика (перелік назв) виховних заходів з _____ виховання студентів у обраній країні (аналіз тематики, їх спрямованості);

-аналіз проблем і способів вдосконалення _____ виховання студентів у обраній країні;

- розробка власного сценарію (моделі) проведення виховного заходу з _____ виховання студентів з врахуванням зарубіжного досвіду (розмістити у Додатку) або демонстрація передового досвіду (із майстерні педагога-новатора).

Типи виховання**: громадянське, національно-патріотичне, європейське, статеве, гендерне, моральне, естетичне, полікультурне, міжкультурне, мультикультурне, валеологічне, екологічне, економічне, сімейне, духовне, фізичне, трудове, правове і т.д.

ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.
МЕЧНИКОВА**

БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЄКТ
НА ТЕМУ: СИСТЕМА ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ НОРВЕГІЇ: СТАНОВЛЕННЯ ТА
ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО ЕТАПУ РОЗВИТКУ

Проект містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ (Г.Семенова)
(підпис)

Виконала:
студентка 1 курсу магістратури
спеціальності 091 Біологія
Сорочан Анна

Одеса – 202_

СТРУКТУРА:

ВСТУП

Обґрунтування вибору теми дослідження. (1-2 стор.)

Мета дослідження полягає ...

Завдання дослідження:

- 1.
- 2.

Для досягнення мети застосовано **комплекс методів педагогічного дослідження:**

- *теоретичних:*
- *емпіричних:*
- *статистичних:*

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що...

ОСНОВНА ЧАСТИНА (з нової сторінки)

Виклад основного матеріалу дослідження. (12-15 стор.)

-теоретичне обґрунтування – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання; подається систематизована реферативна інформація та її аналіз із використанням схем, малюнків, моделі, графіків, діаграм (структурована згідно плану)

ВИСНОВКИ

(узагальнення здобутих результатів у чітких положеннях, які висвітлюють дослідницьку позицію науковців та студента – 1- 2 стор)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ (з нової сторінки)

(вказати тільки ті джерела (до 7-10 найменувань), на які є посилання в тексті, наприклад: [1,с. 25]; пріоритет слід віддавати новітнім (після 2010 р.) зарубіжним та українським джерелам, які особисто опрацьовані!!!).

ДОДАТКИ (з нової сторінки)